

БЕКІТЕМІН
«Қазақстан Республикасы
Экология және табиғи
ресурстар министрлігі
Экологиялық реттеу
және бақылау комитетінің
Павлодар облысы бойынша
Экология департаменті»
РММ-нің басшысы
К.Ж. Мусапарбеков
«01» *сәуір* 2023 жыл

ТжКБ және ЖОО студенттері арасында
«Өңірдің өнеркәсіптік шығарындыларды қысқарту жөніндегі
экологиялық проблемасын шешудегі, ең үздік қолжетімді
технологияларды (ҰКТ) қолдана отырып газдарды тазарту бөлігінде
ғылыми тәсілдер» тақырыбындағы үздік ғылыми мақалаға конкурс
ұйымдастыру және өткізу туралы ереже.

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы Ереже экология саласындағы ғылыми мақалалар конкурсын *(бұдан әрі – Конкурс/Байқау)* өткізу туралы, конкурсты дайындау және өткізу тәртібін, оны ұйымдастырушылық, әдістемелік камтамасыз етуді, қатысуды, жеңімпаздарды айқындауды және марапаттауды айқындайды.

1.2. Ұйымдастырушылар – «Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Экологиялық реттеу және бақылау комитетінің Павлодар облысы бойынша Экология департаменті» РММ және «Павлодар облысының жер қойнауын пайдалану, қоршаған орта және су ресурстары басқармасы» ММ *(бұдан әрі-Ұйымдастырушы)* бірлесіп.

2 ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

2.1. Осы ереже студенттердің ғылыми қызметін жандандыру, студенттердің өздері зерттейтін білім саласына ғылыми-зерттеу қызығушылығын ынталандыру және талантты жастарды іздеу мақсатында ТжКБ және ЖОО студенттері арасында үздік ғылыми мақалаға конкурс ұйымдастыру және өткізу жөніндегі талаптарды сипаттайды.

3 ҒЫЛЫМИ МАҚАЛАНЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ:

3.1. Байқаудың негізгі мақсаты: студенттердің ғылыми қызметін жандандыру, студенттердің өздері зерттейтін білім саласына ғылыми-зерттеу қызығушылығын ынталандыру және талантты жастарды іздеу.

3.2. Байқаудың міндеттері:

- 1) табиғат пайдалану мәдениетін қалыптастыру және танымал ету;
- 2) Павлодар облысының аумағында экология сапасын арттыру;
- 3) жаңа технологиялардың тұсаукесерлері;
- 4) өңірлік БАҚ-та ағымдағы экологиялық проблемаларды жариялау;
- 5) білім алушылардың экологиялық проблемаларға қатысты экологиялық мәдениетін және белсенді өмірлік ұстанымын қалыптастыру;
- 6) шығармашылықтың әртүрлі нысандары арқылы экологиялық проблемаларды өзектендіру;
- 7) экология саласындағы инновациялық жобаларды іске асыру.

4 КОНКУРСТЫ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

4.1. Конкурсты өткізу үшін 5 адамнан тұратын конкурстың Ұйымдастыру комитеті құрылады: ұйымдастыру комитетінің төрағасы, экология саласындағы мамандар, ҚБ/ҚК/ҮЕҰ өкілдері, ұйымдастыру комитетінің мүшелері, хатшы.

4.2. Конкурсты ұйымдастыру комитеті конкурсты ұйымдастырушыны өз қызметкерлерінен және тартылатын сарапшылардан қалыптастырады.

4.3. Конкурсты ұйымдастыру комитеті мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) конкурсты дайындау және өткізу жөніндегі жұмысты үйлестіру, оның орындалуын бақылауды жүзеге асырады;

2) конкурстық өтінімдерді және оларға қоса берілетін құжаттарды қабылдауды және тіркеуді жүргізеді;

3) ұсынылған құжаттардың сәйкестігіне, өтінімді ресімдеудің дұрыстығына, ұсынылатын жұмыстардың мазмұнына қойылатын талаптарға конкурс мақсаттарына және таңдалған тақырыпқа талдау жүргізеді;

4) жекелеген номинациялар бойынша конкурстық өтінімдердің жалпы тізімдерін қалыптастырады;

5) критерийлер бойынша өтінімдерді бастапқы өңдеуді ұйымдастырады және жүргізеді: ғылыми мақаланың мазмұндық бөлігі мен әзірлеу деңгейі (әлеуметтік маңыздылығы, мақалада қойылған мақсаттар айқындалып, оларға қол жеткізілді, композицияның үйлесімділігі мен материалды баяндау логикасы сақталды, материалдың анық және дәл баяндалуы ұсынылды, сөйлеу сауаттылығы мен мақала нәтижелерін анық көрсете білуі көрсетілді, орындаудың нақты мерзімдері мәлімделді);

6) конкурс қазылар алқасының жұмысын ұйымдастырушылық-техникалық сүйемелдеуді қамтамасыз етеді;

7) конкурсты БАҚ-та жариялау жөніндегі жұмысты ұйымдастырады.

4.4. Ұйымдастыру комитеті конкурс тақырыбына сәйкес келмейтін немесе дұрыс толтырылмаған, зияткерлік меншік объектілеріне немесе ҚР қолданыстағы заңнамасына үшінші тұлғалардың авторлық және өзге де құқықтарын бұзатын конкурсқа жіберілген материалдарды қабылдамау құқығын өзіне қалдырады.

4.5. Конкурстың қазылар алқасы осы Ережеде тұжырымдалған жекелеген номинациялар бойынша бағалау өлшемшарттарына сәйкес ұсынылған ғылыми мақалалардың жеңімпаздарын айқындайды.

4.6. Қорытындылар мен жеңімпаздарды анықтау хаттамамен ресімделеді, оған конкурстың Төрағасы мен қазылар алқасының хатшысы қол қояды.

4.7. Ғылыми мақалалар мемлекеттік немесе орыс тілдерінде орындалады және ұсынылады.

4.8. Сөйлеуге арналған регламент 7 минут.

4.9. Конкурсқа жеке қатысу (*Бір қатысушы - бір мақала*).

4.10. **Конкурсты өткізу кезеңі:**

- Өтінімдерді қабылдау: 2023 жылғы 1-25 қыркүйек аралығында;

- Қатысушылардың ғылыми мақалаларын тындау және конкурс жеңімпаздарын марапаттау 2023 жылғы 26-29 қыркүйек аралығында өтеді.

4.11. Конкурсқа қатысу үшін 1-Қосымшаға сәйкес өтінім нысанын толтырып, #ҒылымиМақала2023 деген белгісі бар otdel_gek@mail.ru электрондық поштаға жіберу қажет.

5 КОНКУРС ПЕН НОМИНАЦИЯҒА ҚАТЫСУШЫЛАР

5.1. Конкурсқа биология, экология, тіршілік қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау, қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану бағытында білім алатын ТЖБ мен ЖОО-ның 16 жастан 35 жасқа дейінгі студенттері қатыса алады. Ғылыми мақалалар конкурсы келесі номинациялар бойынша өткізіледі:

<u>Номинация №1.</u>	Жасыл экономика - ірі кәсіпорындар үшін экологиялық даму (кәсіпорындар, зауыттар үшін тиімді модельдер құру, жаңа технологияларды әзірлеу және т. б.)
<u>Номинация №2.</u>	Экопрактика: - тәжірибеден пайда болған, бірақ соншалықты пайдалы экологиялық идеялар жаппай өндіріске енгізуді талап етеді (экологиялық өнімдер мен тұрмыстық заттарды жасау); - минималды шығындармен максималды нәтиже алуға мүмкіндік беретін жобалар (экология экономикасы, ресурстарды ұтымды пайдалану және т. б.); - қайта өңдеу саласындағы заманауи тәсілдер (қайта өңдеудің жаңа технологиялары және ескісін қайта өңдеусіз өнімдер жасау).
<u>Номинация №3.</u>	Жасыл интеллект - тірі планета үшін жасанды интеллект, экологиялық IT-технологиялар (экологиялық процестерді компьютерлендіру, бағдарламалық әзірлемелер және т. б.)

6 КОНКУРСТЫҢ ҚАЗЫЛАР АЛҚАСЫ МҮШЕЛЕРІНІҢ КОНКУРСТЫҚ ЖҰМЫСТАРДЫ БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

6.1. Критерийлер:

1) Сәйкестік - ұсынылған ғылыми мақала конкурстың мақсаттарына сәйкес келеді;

2) Жеткіліктілік - ұсынылған ақпарат ұсынылған ғылыми мақаланы бағалау үшін жеткілікті;

3) Бірегейлік - ұсынылған ғылыми мақаланың жаңалығы мен өзіндік ерекшелігі бар;

4) Перспективалық - ұсынылған ғылыми мақаланы пайдаланудың мерзімді немесе орта мерзімді перспективасының болуы, салалық қоғамдастықтың сұранысы;

5) Тиімділік - ғылыми мақаланың қолданыстағы шешімдерге қарағанда экологиялық таза, нақты, өлшенетін табиғат қорғау нәтижесі бар;

6) Бірегей бәсекелестік артықшылықтардың болуы-ұсынылған ғылыми мақаланың бәсекелестік артықшылықтары, олардың маңыздылығы түсінікті;

6.2. Бағалау он балдық шкаланы пайдалана отырып, әрбір критерий бойынша жеке номинациялар бойынша жеке жүргізіледі. Үздік жұмыстар әр конкурстық жұмыста қазылар алқасының барлық мүшелері қойған бағалау ұпайларын қосу арқылы анықталады, нәтижесінде әр номинация бойынша 1 үздік жұмыс таңдалады және жеңімпаз анықталады.

6.3 Конкурсақа ұсынылған ғылыми мақалалар рецензияланбайды және қайтарылмайды. Конкурс қорытындысы бойынша апелляция беру қарастырылмаған.

7 ЖОБАЛАРДЫҢ МАЗМҰНЫ МЕН РЕСІМДЕЛУІНЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

7.1. Ғылыми мақаланың мазмұны жалпы талаптарды қанағаттандыруы керек:

1) конкурстық ғылыми мақаланың атауы конкурстың атауын немесе жұмыс ұсынылған номинацияларды қайталамауға тиіс;

2) ұсынылатын ғылыми мақалалардың мазмұны конкурстың мақсаттарына және мәлімделген номинацияларға сәйкес келуге тиіс;

3) ғылыми мақалалар шығармашылық сипатта болуы, таңдалған тақырып туралы толық түсінік қалыптастыруы, таңдалған тақырыптың нақты деректерге негізделген сауатты негіздемесі (қойылған мәселенің сипаттамасы) болуы тиіс;

4) тек теорияға (рефераттық сипаттағы) немесе әртүрлі ұйымдар мен ведомстволар ұсынған мәліметтерге немесе есептерге негізделген ғылыми мақалалар қабылданбайды;

5) ғылыми мақала мазмұнының таңдалған тақырыпқа және қойылған мақсатқа сәйкестігі;

6) мәселені зерттеу тарихы бойынша әдебиеттерге шолу;

7) дереккөздердің (немесе жиналған материалдың) сипаттамасы;

8) ғылыми мақала нәтижелерінің сипаттамасы;

9) қорытындылар, олардың алынған нәтижелерге сәйкестігі.

7.2. Ғылыми мақаланы (жұмыстың жазбаша бөлігін) ресімдеу

жалпы талаптарды қанағаттандыруы тиіс:

1) автордың аты-жөні және ғылыми мақаланың тақырыбы, ұйымы, пошталық мекенжайы, байланыс деректері көрсетілген титулдық парақтың болуы қажет;

2) ғылыми мақаланың жалпы көлемі 5-7 бет, қаріп: Times New Roman, 12 кегль;

3) мәтінде немесе ғылыми мақаланың соңында орналастырылған қажетті қосымша иллюстрациялық материалдың (кестелер, схемалар, суреттер, фотоматериалдар және т. б.) болуы;

4) PowerPoint форматында орындалған ғылыми мақаланың көлемі 10 слайдтан аспауы тиіс.

8 КОНКУРСТЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫН ШЫҒАРУ

8.1 Байқау жеңімпаздары номинациялар бойынша анықталады.

1) әрбір номинацияда ең жоғары балл жинаған бірінші орын алған жеңімпаздар айқындалады. Байқау жеңімпаздары дипломдармен марапатталады;

2) жүлделі орын алмаған барлық конкурсанттарға қатысқаны үшін сертификаттар беріледі;

3) конкурс нәтижелері түпкілікті болып табылады және қайта қарауға жатпайды.

9 ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІНІҢ БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

9.1. Конкурсты ұйымдастырушы: «Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Экологиялық реттеу және бақылау комитетінің Павлодар облысы бойынша экология департаменті» РММ және «Павлодар облысының жер қойнауын пайдалану, қоршаған орта және су ресурстары басқармасы» ММ.

Орналасқан жері: Павлодар қ., Олжабай батыр к-сі, 22, 301-кабинет.

Барлық сұрақтар мен ұсыныстар бойынша конкурсты ұйымдастырушыларға хабарласуға болады: тел:8 (7182) 53-56-49; 8-777-410-23-32 (сағ.09:00-ден 18:30-ға дейін) Эл.пошта: otdel_gek@mail.ru; pavlodar-ekodep@ecogeo.gov.kz.